

Rettferdighet med

AV KJELL-HENRIK HENRIKSEN

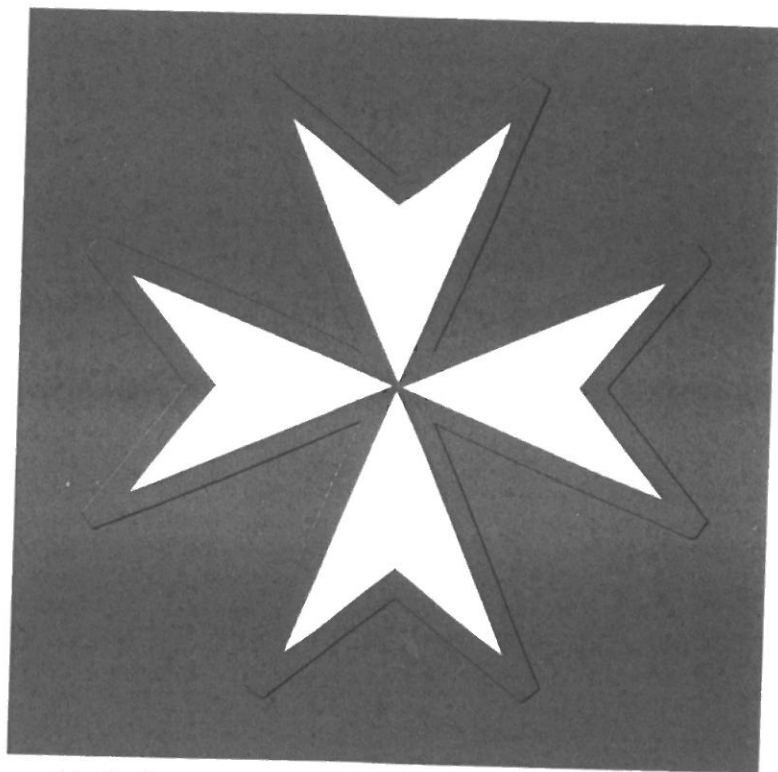
Johannitterkorset er like godt kjent under navnet Malteserkorset. Men begge navn viser til Johannitterordenen. Denne orden ble dannet på slutten av 1000-tallet. Ikke sjelden tidfestes den til år 1091. Da var det stor oppmerksomhet i Europa omkring hendelsene i Det hellige land. Korstogene begynte. Vår egen kong Sigurd Jorsalfar dro til Det hellige land i begynnelsen av 1100-tallet. Europa var i krig med "de vantro".

Allerede fra de første århundrene hadde pilegrimer reist til de hellige steder. I tillegg var det handelsruter mellom Europa og Asia.

FORSVARSSAMFUND

Vi vet at kjøpmenn fra Amalfi i Italia var flittige i sin handel med varer langs disse rutene. Ut fra datidens forhold var det på mange måter utrygt å reise slik. Derfor opprettet de et herberge og et hospital i Jerusalem. Nettopp fordi det var utrygt, trengte de også et forsvarsforbund. Og det er i dette forsvarsforbundet den sannsynlige utspring for Johannitterkorset ligger. Det eldste kjente Johannitterkors finnes i Amalfi og stammer fra 600-tallet. Det er fire pil- eller spydspisser som er satt sammen. Dette er en symbolform som vi finner igjen i NATO-stjernen, også den et symbol for et forsvarsforbund.

De første som betjente kjøpmennenes hospital og herberge var sannsynligvis benediktinermunker fra Italia. Benedict av Nursia hadde jo grunnlagt sitt kloster på Monte Casino i 528. Benediktinerne hadde sine egne drakter og symboler.

Johannitterkorset, også kalt Malteserkorset, utgjør Diakonforbundets logo.

JOHANNITTERORDENEN

Da situasjonen i Jerusalem tilspisset seg, var det nettopp en benediktinermunk, St. Gerard, som tok opp det arbeid som ble starten på Johannitterordenen. Det er nærliggende å tenke seg at han for å markere avstand eller forskjell fra sine øvrige ordensbrødre, valgte et nytt symbol, nemlig amalfikjøpmennenes. Han arbeidet jo i deres brød.

Vi vet ikke om Gerard brukte merket, selv om han har det på sin ordensdrakt i senere malerier. Merket er hvitt på sort bunn. Det kan være like nærliggende å tro at hans etterfølger, Raymond de Puy, valgte amalfikjøpmennenes merke. Han gjorde ordenen ikke bare til en sykepleierorden, men også til en militær forsvarsorden.

Ingen har patent på merket. Derfor finnes det i mange varianter. Johannitterordenene har brukt det både med sort og rød bunn. Korsformen har derimot alltid vært hvit. St. Lasarusordenene har det samme merke som sitt hovedsymbol. Men de har merket i grønt på sort bunn. All annen dekor er senere tillegg.

MENING

For kristne har det vært naturlig å se på Johannitterkorset, som en korsvariant blant mange. Dermed har man også tolket inn i formet inn i formen en rekke meninger. Vi skal nevne noen av de vanligste.

Den hvite farven er symbol på sannhet, hengivelse, selvforlempelse og hjertets renhet.

De fire korsarmene er symboler

Johanitterkorset

for de fire kardinaldyder: klokskap, måtehold, rettferdighet og sjelsstyrke.

De åtte sidelinjene symboliserer de åtte saligprisninger.

De åtte spissene symboliserer de åtte ridderdyder; et fredsommelig sinn, et hjerte med godhet, ærlig anger, tålmodighet, et godt sinnelag, et rent og ærlig hjerte, nådighet, rakhets og mot under motgang og forfølgelse.

Det er ikke sannsynlig at Johannitterordenen selv har brukt mye av disse tolkningene. Verken i deres opptaksritualer eller ordensliv har slike presise formuleringer vært uttrykt. Det betyr ikke at de har levet i

strid med dem.

Sannsynligheten taler for at symbolutlegningen heller har skjedd da merket ble overtatt av tysk, mannlig diakoni. Hvorfor tyskerne tok dette merket, er uklart. Men det er grunn til å feste seg ved at Johannitterordenene måtte rømme Malta da Napoleon inntok øya i 1798. Ikke få ordensbrødre og søstre ble da spredd over hele Europa. Da Heinrich Wichern startet sitt arbeid i Hamburg i 1933, og Theodor Fliedner startet sitt arbeid i Kaiserswert i 1836, kan begge ha hatt god kjennskap til Johannitterordenen. Dens symbol var også velkjent i Europa gjennom århundrene.

DIAKONENES MERKE

Hvordan merket kom til Norge er også uklart. Men fra svært tidlig ble det norske diakoners merke. Selv om fasong og komposisjon ikke er helt i samsvar med originalen, har det hatt en dominerende og samlende effekt.

Som moderne diakonsymbol er det velegnet. Diakonen skal ha sitt embetsutgangspunkt i alter og kors. Og diakonene skal danne et forsvarsforbund både "pro fide" og for å bekjempe de nedbrytende krefter.

Derfor har dette eldgamle symbol fortsatt kraft og mening for den som er i stand til å tenke og oppleve i slike baner.

Nye studieplasser til Nord-Rogaland vernepleierutdanning

I regi av Rogaland Vernepleierhøgskole som eies og drives av Det Norske Diakonforbund har Kultur, forsknings og utdanningdepartementet gitt godkjenning for at Rogaland Vernepleierhøgskole får 25 nye studieplasser til høgskolestudie i vernepleie fra 1996.

Dette skriver Rogaland Vernepleierhøgskole i en pressemelding i slutten av april. Vernepleierhøgskolen har omlag 270 studenter hvorav 180 er ved høgskolens hovedavdeling på Nærbø, 60 ved en avdeling i Skien og nå ytterligere et nytt kull i Haugesund.

Rogaland Vernepleierhøgskole ønsker å fortsette med videreutviklingen av det gode samarbeide med Høgskolen Stord/Haugesund.

Høgskolestyrets leder, Kjell Arne Medhaug, håper sterkt, og legge til rette for at nåværende ansatte ved

avdelingen i Haugesund med Holger Straum i ledelsen kan fortsette i sine stillinger.

-Siden vi startet med første kull i 1993, har våre ansatte ved denne avdeling gjort et betydelig arbeid for å organisere også dette studietilbudet, sier Kjell Arne Medhaug.

Ved opptaket i 1993 ble det gitt forrett til 80% av studieplassene til søkere fra Nord-Rogaland. Også ved kommende opptak vil vi arbeide for en slik ordning, kanskje også utvide den noe. I tillegg vil det settes av inntil 20 % til en ungdomskvote.

Før vi i nærmeste fremtid kommer til å avvertere de nye studieplassene, skal vårt høgskoleråd og deretter høgskolens styre planlegge utdanningstilbudet mer konkret.

-Som høgskolestyrets leder er jeg svært glad for at vi har lyktes i dette arbeidet med å få i gang også et nytt kull innen vernepleierutdanning i Nord-Rogaland. Det er en kjent sak at behovet for vernepleiere, ikke minst innen tiltak og tjenester for mennesker med psykisk utviklingshemming, er svært stort fortsatt, sier Medhaug.